

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF CHRISTIAN FALZON SCERRI
ONOR. IMĦALLEF JOSETTE DEMICOLI**

Seduta ta' nhar l-Erbgħa, 15 ta' Mejju, 2024.

Numru 19

Rikors numru 51/2024/1 MV

**Michael Piccinino f'ismu personali u fil-kwalità tiegħu ta'
Segretarju Ġenerali tal-Partit Nazzjonalista u għan-nom u in
rappreżentanza tal-Partit Nazzjonalista**

v.

Raisa Agius u l-Kummissjoni Elettorali

Il-Qorti:

1. Din hija deċiżjoni dwar appell imressaq minn Michael Piccinino f'ismu stess u fil-kwalità tiegħu bħala Segretarju Ġenerali f'isem il-Partit Nazzjonalista kontra deċiżjoni mogħtija mill-Uffiċjal Reviżur fl-10 ta' Mejju, 2024, li permezz tagħha aċċettat talba magħmula mill-Avukata

Ramona Attard f'isimha stess u fil-kwalità tagħha bħala President f'isem il-Partit Laburista sabiex titħalla tintervjeni fi proċess li għandu x'jaqsam ma' talba għall-korrezzjoni ta' indirizz ta' elettur.

Dahla

2. B'rikors tas-26 ta' April, 2024, l-applikant Michael Piccinino f'ismu stess u f'isem il-Partit Nazzjonalista fisser li fir-reġistri elettorali riveduti għall-Elezzjoni Ġenerali, għall-Elezzjonijiet tal-Kunsilli Lokali u għall-Elezzjonijiet tal-Parlament Ewropew, li lkoll ġew ippubblikati fil-Gazzetta tal-Gvern fl-20 ta' April, 2024, hemm imniżżel li l-indirizz tal-elettur Raisa Agius huwa Binja Silvio Parnis, Mais 221, Triq it-Tabib Nikol Zammit, is-Siġġiewi, meta skontu, l-indirizz veru tagħha fejn tgħix jinsab f'indirizz ieħor ġewwa l-istess lokalità tas-Siġġiewi.

3. Minħabba f'hekk l-applikant Michael Piccinino *pro et noe* talab lill-Uffiċjal Revizur sabiex skont id-dispożizzjonijiet tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**:

«jordna lill-Kummissjoni Elettorali sabiex tikkoreġi r-Registru Elettorali rivedut għall-Elezzjonijiet Ġenerali, ir-Registru Elettorali rivedut għall-Kunsilli Lokali u r-Registru Elettorali rivedut tal-Unjoni Ewropea li ġew ippubblikati fil-Gazzetta tal-Gvern tal-20 ta' April 2024 fis-sens illi l-imsemmi elettur għandu jigi registrat bħala elettur fl-indirizz fejn huwa effettivamente jgħammar.»

4. L-Uffiċjal Revizur appuntat dan ir-rikors għas-smiġ għas-7 ta'

Mejju, 2024. Dakinhar tal-ewwel seduta, l-Avukata Ramona Attard *proprio et nomine* talbet lill-Uffiċjal Revizur sabiex hija tingħata smiġh jew titħalla tintervjeni f'dawn il-proċeduri.

5. L-Uffiċjal Revizur laqgħet din it-talba fl-10 ta' Mejju, 2024 għar-raġunijiet li fissrithom hekk:

«Illi permezz tat-talba tagħha fis-seduta tas-7 ta' Mejju 2024 Dr Ramona Attard pro et noe qed titlob illi tintervjeni f'dawn il-proċeduri.

Illi l-Kap 354 jipprovdi dwar il-proċess elettoralu u in partikolari x'jiġri meta jsiru rikorsi ta' din in-natura.

L-istess liġi ssemmi diversi drabi d-drittijiet tal-elettur, u dan mingħajr ma tiddefenixxi jew tikkwalifika jew tagħti tifsira tal-istess. Illi għalhekk żgur ma hux fid-diskrezzjoni tal-Uffiċjal Revizur li b'xi mod jirrestringi t-tifsira tal-istess, li kieku l-leġislatur ried jagħmel hekk kien jipprovdi fil-liġi: ubi lex voluit lex dixit.

Illi elettur m'hemmx dubju illi jirreferi għal persuna illi hija reġistrata għall-vot u li għalhekk għandha d-dritt illi tivvota f'elezzjoni. Illi dment illi l-liġi nfisha ma illimitatx min jista' jkun tali elettur, l-Uffiċjal Revizur iqis li ma hux kompitu tiegħu li jagħmel dak li ma għamlitx il-liġi u jagħti xi interpretazzjoni restrittiva tal-kelma li tuża l-liġi.

Illi ma hemmx dubju li elettur jirreferi għal kull persuna li jista' jkollha interess, u dan kif fil-fatt tgħid il-liġi fejn tgħid min għandu jiġi notifikat b'tali rikors. Dan ukoll fid-dawl tal-fatt illi f'elezzjoni ma jipparteċipaw biss partiti u kandidati taħt kapa ta' xi partit ieħor iżda jipparteċipaw ukoll kandidati indipendenti li ma joħroġux taħt il-kapa tal-ebda partit. Li kieku wieħed kellu jirrestringi t-tifsira ta' elettur, allura kandidat taħt il-kapa ta' partit ikun jista' jipparteċipa f'dawn ir-rikorsi, filwaqt illi kandidat indipendenti ma jkunx jista' jagħmel dan. Dan allura jkun ifisser li qed tiġi krejata ukoll diskriminazzjoni u differenza bejn id-drittijiet tal-kandidati skont jekk wieħed jikkontestax taħt il-kapa ta' partit jew jekk wieħed jikkontestax b'hal indipendenti. M'hemmx dubju li kandidat indipendenti għandu dritt illi jipparteċipa fil-proċess elettoralu ugwalment u bl-istess drittijiet b'hal dawk il-kandidati li joħroġu fi hdan xi partit jew ieħor.

L-Uffiċjal Revizur għalhekk iqis illi l-kelma "elettur" għandha tiftiehem fit-tifsira letterarja tagħha, u għalhekk it-talba ta' Dr. Ramona Attard propio għandha tiġi milqugħa.

Illi fir-rigward tat-tieni raġuni miġjuba mir-rikorrenti, minn qari tal-Kap 354 huwa ċar illi kull partit politiku għandu interess illi jipparteċipa f'dawn il-proċeduri. Dan għaliex f'diversi Artikli tal-Liġi, l-liġi tordna li d-deċiżjonijiet li jittieħdu jiġu notifikati lid-delegat tal-partiti politiċi.

Illi, għalhekk ma hemmx dubju li kull partit politiku għandu dritt illi jintervjeni fi proċeduri bħal dawn.

Illi l-Uffiċjal Revizur iqis li fid-dawl tal-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna, fejn ġie dikjarat ampjament illi l-interess li jrid juri persuna li titlob li tintervjeni f'xi proċedura huwa differenti mill-interess li jeħtieġ li tipprova parti fil-kawża, ma hemmx ħtieġa li wieħed jeżamina wkoll fid-dettall il-kunċett tal-interess tar-rikorrenti, u dan ukoll għar-raġunijiet fuq spjegati.

Għaldaqstant, għal dawn ir-raġunijiet, l-Uffiċjal Revizur qiegħed jilqa' t-talba ta' Dr Ramona Attard fil-vesti tagħha proprju et noe sabiex tintervjeni f'dawn il-proċeduri. U għal dan il-għan jordna illi Dr. Ramona Attard pro et noe tiġi notifikata b'mod immedjat bir-rikors promotur odjern.»

6. Michael Piccinino *proprio et nomine* appella minn din id-deċiżjoni b'rikors imressaq fl-14 ta' Mejju, 2024 sabiex tiġi mħassra din id-deċiżjoni li ħalliet lill-Avukata Ramona Attard *proprio et nomine* tintervjeni fil-proċeduri. Fl-aggravju tiegħu huwa fisser li eletturi u partiti politiċi ma jistgħux skont l-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** jithallew jintervjenu fi proċeduri quddiem l-Uffiċjal Revizur.

7. B'digriet mogħti fl-14 ta' Mejju, 2024, din il-Qorti appuntat l-appell għas-smiġħ bl-urgenza u tat żmien lill-partijiet l-oħra sal-istess jum tal-14 ta' Mejju, 2024 sabiex iressqu risposta.

8. Il-Kummissjoni Elettorali wiegħbet għal dan l-appell fl-14 ta' Mejju,

2024 u ddikjarat li hija sejra toqgħod għal kull deċiżjoni li sejra tagħti din il-Qorti.

9. L-Avukata Ramona Attard *proprio et nomine* wiegħbet ukoll għal dan l-appell fl-14 ta' Mejju, 2024 u qalet li dan ma jistħoqqlux illi jintlaqa'.

10. Inżamm smiġħ quddiem din il-Qorti fil-15 ta' Mejju, 2024 u minn hemmhekk l-appell tħalla biex tingħata din id-deċiżjoni aktar tard illum.

Konsiderazzjonijiet:

11. Dak li qiegħda tintalab din il-Qorti sabiex tistħarregg f'dan l-appell huwa jekk l-Uffiċjal Revizur iddeċidietx b'mod tajjeb meta aċċettat illi tħalli lill-Avukata Ramona Attard f'isimha stess u f'isem il-Partit Laburista tiegħu sehem bħala parti jew bħala intervenuta fil-proċeduri mnedija minn Michael Piccinino *proprio et nomine*.

12. Għad li fir-rikors oriġinali tiegħu, Michael Piccinino *proprio et nomine* ma jsemmi l-ebda artikolu speċifiku tal-liġi li fuqu sejjes it-talba tiegħu quddiem l-Uffiċjal Revizur, b'danakollu jidher ċar mill-premessi tal-istess rikors li l-azzjoni tiegħu nbdiet taħt l-**Artikolu 40 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**, li jaqra hekk:

«40.(1) **Kull elettur reġistrat li iqħid li xi persuna oħra li isimha jidher fir-Registru Elettorali jew ma għandhiex jedd li tkun**

reġistrata bħala elettur, jew, **li l-isem, l-indirizz jew partikolaritajiet oħra relattivi taqħha ma humiex murija b'mod korrett fir-Reġistru Elettorali skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att, ikollu dritt ta' appell lill-Uffiċjal Revizur mhux aktar tard minn wieħed u għoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tar-Reġistru Elettorali** jew sabiex jinqata' barra isem dak l-elettur mir-Reġistru Elettorali jew **sabiex ismu, l-indirizz jew partikolaritajiet oħra tiegħu jidhru b'mod korrett.**

(2) **Uffiċjal Revizur jista' jordna t-tħassir tar-reġistrazzjoni ta' dak l-elettur jew il-korrezzjoni ta' ismu, l-indirizz jew partikolaritajiet oħra tiegħu skont is-subartikolu (1) minkejja li ma tkun saret ebda applikazzjoni qabel lill-Kummissjoni għal dak il-għan.**»

13. Kemm hu hekk fir-rikors tiegħu, Michael Piccinino *proprio et nomine* qiegħed jitlob sabiex ikun hemm bdil fl-indirizz tal-elettur Raisa Agius.

14. Din mhux l-ewwel darba li din il-Qorti tal-Appell kellha tistħarreg kwistjoni marbuta ma' talba għall-bdil fl-indirizz ta' elettur (ara pereżempju **Henri Darmanin v. Martin Bugelli et** deċiża fil-5 ta' Frar, 2008).

15. Tajjeb li jingħad ukoll, li d-dispożizzjonijiet tal-Att **dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** dwar it-tiswija tar-reġistru elettorali jgħoddu bl-istess mod għall-korrezzjoni tar-reġistru elettorali tal-Unjoni Ewropea (ara **Artikolu 13(2) tal-Att dwar Elezzjonijiet Għall-Parlament Ewropew**). Daqstant ieħor huwa siewi li jiġi osservat li skont l-**Artikolu 7 tal-Att dwar Gvern Lokali**, il-persuni li għandhom jedd li jivvotaw f'elezzjoni ta' Kunsilli Lokali huma dawk il-persuni li jkunu reġistrati

bħala votanti f'dik it-taqsimha tar-registru elettoralu jew tar-registru elettoralu tal-Unjoni Ewropea.

16. Issa minn qari tal-**Artikolu 40 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** fuq riprodott, joħroġ ċar li kull elettur registrat jista' jappella quddiem l-Uffiċjali Reviżur sabiex dan jordna li jiġi msewwi l-indirizz ta' elettur ieħor, basta però li dan l-appell jitressaq sa mhux aktar tard minn 21 jum li jiġi ppubblikat ir-registru elettoralu.

17. Issa l-kwistjoni li għandha quddiemha din il-Qorti mhijiex dwar jekk Michael Piccinino f'ismu personali u f'isem il-Partit Nazzjonalista għandux jedd jappella quddiem l-Uffiċjal Reviżur sabiex ikun hemm bdil fl-indirizz ta' elettur. Mod ieħor, il-kwistjoni li għandha quddiemha din il-Qorti hija min għandu jedd li jkun parti fl-appell li qed jinstema' mill-Uffiċjal Reviżur.

18. Kif rajna aktar 'il fuq, l-Uffiċjal Reviżur qalet li l-Avukata Ramona Attard *proprio et nomine* għandha jedd li tkun parti f'appell bħal dan minħabba li d-dispożizzjonijiet tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** ma jagħtux tifsira tal-kelma «*elettur*» u għalhekk fin-nuqqas ta' din it-tifsira, l-Uffiċjal Reviżur qalet li ma kienx fi dmirha li toqgħod tagħti xi interpretazzjoni dejqa tal-kelma li tuża l-liġi. Barra minn hekk, l-Uffiċjal Reviżur qalet li minn qari tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** jidher ċar

li kull partit politiku għandu interess li jieħu sehem f'dawn il-proċeduri għaliex il-liġi trid li d-deċiżjonijiet tal-Uffiċjal Revizur għandhom jiġu notifikati lid-delegati tal-partiti politiċi.

19. Michael Piccinino *proprio et nomine* appella minn din id-deċiżjoni tal-Uffiċjal Revizur għaliex jemmen li l-Avukata Ramona Attard m'għandhiex jedd li tkun parti jew tintervjeni f'dawn il-proċeduri skont id-dispożizzjonijiet tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**.

20. Din il-Qorti titlaq billi tgħid li l-Uffiċjal Revizur qalet hażin illi l-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** ma jfissirx min għandu jitqies bħala elettur. Jidher li l-Uffiċjal Revizur qabzilha l-**Artikolu 15 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** li jgħid li persuna jkollha dritt li tkun registrata bħala elettur għall-elezzjoni tal-Membri tal-Kamra, jekk ikollha l-kwalifiki meħtieġa bl-**Artikolu 57 tal-Kostituzzjoni** u sakemm ma tiġix hekk skwalifikata bis-saħħa tal-**Artikolu 58 tal-Kostituzzjoni** jew skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att. Ifisser dan li kontra dak li ppruvat tagħti x'tifhem l-Uffiċjal Revizur mhux kulhadd jista' jkun elettur.

21. Kif tajjeb ingħad minn din il-Qorti tal-Appell fis-sentenza **Francis Bonnici v. Kummissjoni Elettorali** deċiża fid-19 ta' Mejju, 2017, ir-rekwiżiti skont il-**Kostituzzjoni ta' Malta** sabiex persuna tikkwalifika biex tkun registrata bħala elettur fir-reġistru elettorali huma: (a) li tkun

ċittadin ta' Malta; (b) li tkun għalqet l-età ta' tmintax-il sena (illum sittax-il sena wara l-emendi tal-2018); (ċ) u li tkun residenti f'Malta matul it-tmintax-il xahar minnufih qabel ir-registrazzjoni tagħha u tkun hekk residenti għal perjodu kontinwu ta' sitt xhur jew għal perjodi li jammontaw fit-total globali għal sitt xhur.

22. Billi iżda fil-każ tal-lum mhux ħa ssir elezzjoni ġenerali iżda ħa ssir elezzjoni tal-Parlament Ewropew, allura jgħodd l-**Artikolu 10 tal-Att dwar Elezzjonijiet Għall-Parlament Ewropew**, li jgħid li jista' jivvota: (i) kull min għandu ismu jidher fir-registru elettoralu skont il-kriterji fuq imsemmija; u (ii) kull persuna li jkollu ismu jidher fir-Registru Elettorali tal-Unjoni Ewropea. Skont l-**Artikolu 11 tal-Att dwar Elezzjonijiet Għall-Parlament Ewropew** persuna tkun kwalifikata sabiex tkun registrata fir-Registru Elettorali tal-Unjoni Ewropea jekk: (a) tkun nazzjonali ta' Stat Membru li isimha ma jkunx jidher fir-Registru Elettorali; u (b) tkun meħtieġa jkollha, u hekk ikollha dokument ta' identifikazzjoni legalment validu skont l-Att dwar il-**Karta tal-Identità u Dokumenti oħra tal-Identità**; u (ċ) ikollha ir-rekwiżiti elenkati fl-**Artikolu 57(b) u (ċ) tal-Kostituzzjoni**, b'dana li residenza f'xi Stat Membru għandha titqies bħala residenza f'Malta; (d) tiddikjara li tkun se twestaq id-dritt tagħha li tivvota għall-elezzjonijiet tal-Parlament Ewropew f'Malta biss; u (e) ma tkunx ġiet imċaħħda mid-dritt li tivvota fl-Istat Membru ta' Nazzjonalità tagħha.

23. Sa fejn għandu x'jaqsam ma' elezzjonijiet ta' kunsilli lokali, ġa għidna aktar qabel, li skont **I-Artikolu 7 tal-Att dwar Gvern Lokali**, il-persuni li għandhom jedd li jivvotaw f'elezzjoni ta' Kunsilli Lokali huma dawk il-persuni li jkunu reġistrati bħala votanti f'dik it-taqsimata tar-reġistru elettoralu jew tar-reġistru elettoralu tal-Unjoni Ewropea.

24. Jiġi b'hekk, li din il-Qorti ma tistax tifhem kif l-Uffiċjal Reviżur qalet li l-liġi ma toħloqx limiti għal min jista' jkun elettur. Anzi l-Qorti tistqarr li huwa tabilnaqq stramb kif l-Uffiċjal Reviżur qalet dan il-kliem, meta parti minn xogħol l-istess Uffiċjal Reviżur huwa sewwasew li tistħarreg kwistjonijiet dwar jekk persuna għandhiex tkun reġistrata jew inkella għandhiex titneħħa minn elettur mir-reġistru elettoralu jew ir-reġistru elettoralu tal-Unjoni Ewropea.

25. Lil hemm minn dan kollu, din il-Qorti tqis li l-kwistjoni ta' min jikkwalifika bħala elettur skont il-liġi hija għalkollox irrilevanti għas-soluzzjoni tal-punt li kellha quddiemha l-Uffiċjal Reviżur. Tassew dak li kellha tiddeċiedi l-Uffiċjal Reviżur huwa biss min għandu jkun parti fi proċeduri dwar korrezzjoni ta' kif elettur qiegħed jidher f'reġistru elettoralu.

26. It-tweġiba għal din il-mistoqsija tinsab miktuba b'mod mill-aktar

ċar fl-**Artikolu 41(1) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**. Dan l-artikolu jaqra hekk:

«41. (1) Uffiċjal Revizur għandu qabel ma jaqta' xi appell jisma' lill-appellant, lill-Kummissjoni u lill-persuna, jekk ikun hemm, li kontriha jsir l-appell, jekk ikun hemm, u jippermetti dik ix-xieħda oħra u jisma' kull xieħda oħra li jista' jqis meħtieġa.»

27. Dan l-artikolu tal-liġi mkien ma jsemmi illi l-Uffiċjal Revizur għandu xi dmir illi jrid jisma' lil xi partit politiku elett fil-Parlament qabel jiddeċiedi xi appell taħt l-**Artikolu 40 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** dwar talba għat-tneħħija ta' elettur mir-reġistru elettoralu jew għat-tiswija ta' kif elettur għandu jidher fir-reġistru elettoralu. Daqstant ieħor l-Uffiċjal Revizur m'għandu l-ebda dmir li jrid joqgħod jisma' lill-partiti politiċi l-oħra li mhumiex eletti fil-Parlament jew illi jisma' lil kull wieħed mill-kandidati elettoralu li ħa joħorġu fuq id-distrett ta' fejn l-elettur ikun jinsab reġistrat jew lil kull wieħed mill-kandidati elettoralu li ħa joħorġu fuq id-distrett ta' fejn qed jintalab li l-elettur għandu jiġi reġistrat, li lkoll kemm huma jaf għandhom interess dwar ir-reġistru elettoralu.

28. Tassew minn kliem l-**Artikolu 41(1)** jinżel ċar li l-partijiet li għandhom jedd illi jinstemgħu mill-Uffiċjal Revizur huma: (i) l-appellant li jkun qed jitlob il-bdil fir-reġistru elettoralu¹; (ii) il-Kummissjoni Elettorali li bil-liġi hija responsabbli miż-żamma tar-reġistri elettoralu; u (iii) il-

¹ L-appellant jista' jkun kemm l-elettur innifsu li ma jkunx qiegħed jaqbel ma' kif huwa stess jkun jinsab reġistrat (ara **Artikoli 36 sa 37 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**), kif ukoll elettur reġistrat li jkun qiegħed jikkontesta kif persuna oħra qed tidher fir-reġistru elettoralu (ara **Artikolu 40 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**).

persuna li kontriha jkun sar l-appell, jekk kemm-il darba l-appell ikun tressaq minn elettur registrat kontra elettur registrat ieħor.

29. F'dan il-kuntest wieħed ma jridx jinsa wkoll li skont l-**Artikolu 42 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** proċeduri bħal dawn iridu jinqatgħu fi żmien qasir u perentorju għaliex jekk dawn ma jiġux deciżi mill-Uffiċjali Revizuri u mill-Qorti tal-Appell sa qabel erbatax-il jum mid-data appuntata għall-elezzjoni, allura l-proċeduri jispiċċaw biex jiġu differiti *sine die*. Billi proċeduri bħal dawn għandhom jiġu pproċessati b'ċertu heffa, allura m'għandux ikun hemm wisq telf ta' ħin. Din tista' tkun raġuni għalfejn il-leġislatur semma biss lill-appellant, lill-Kummissjoni Elettorali u lill-elettur li kontrih sar l-appell bħala l-persuni li għandhom il-jedd li jinstemgħu mill-Uffiċjal Revizur.

30. Fuq kollox, din il-fehma tal-Qorti li partit politiku m'għandux jedd li jieħu sehem fi proċeduri bħal dawn quddiem l-Uffiċjal Revizur tinsab imsaħħa wkoll mill-**Artikolu 13(10) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**, li jgħid li huma biss l-applikant jew l-appellant, il-Kummissjoni Elettorali u l-elettur involut li għandhom il-jedd li jappellaw mid-deċiżjoni tal-Uffiċjal Revizur quddiem il-Qorti tal-Appell. Dawn huma l-istess tliet persuni li jissemmew fl-**Artikolu 41(1) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**. Għal darb'oħra partiti politiċi ma jissemmewx.

31. Kif għadu kemm ingħad dan l-aħħar minn din il-Qorti fis-sentenza **Lorenza sive Lora Cascun v. Direttur tar-Registru Pubbliku** deċiża fid-9 ta' Mejju, 2024, il-kriterju meħtieġ għall-interpretazzjoni ta' liġi li tkun qiegħda tiġi mithaddta huwa dak, li l-liġi trid titqies bħala haġa waħda sħiħa u strutturata. Għalhekk, bħala prinċipju ġenerali, min jinterpreta l-liġi għandu jfittex it-tifsira tajba tagħha, wara li jqis kemm id-diversi partijiet ta' dak l-istess artikolu tal-liġi, kemm artikoli oħra li jinsabu fl-istess liġi, u kif ukoll, fejn meħtieġ, dak li jgħidu numru ta' liġijiet oħra meta moqrija flimkien.

32. Billi fil-każ tagħna, partiti politiċi m'għandhomx jedd illi jappellaw minn deċiżjonijiet meħuda mill-Uffiċjal Revizur, allura huwa sintomatiku li partiti politiċi wkoll m'għandhomx jedd li jkunu involuti bħala parti jew bħala intervenuti fil-proċeduri li jkunu qegħdin jinstemgħu mill-Uffiċjal Revizur.

33. Huwa veru li l-**Artikolu 13(4) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** jgħid li l-Uffiċjal Revizur għandu jordna li kopja tal-applikazzjoni jew tal-appell flimkien mad-data tal-jum stabbilit għas-smiġħ għandhom jiġu notifikati lill-applikant jew l-appellant, lill-Kummissjoni u lil kull persuna oħra li tkun tinteressaha dik l-applikazzjoni jew dak l-appell. Madankollu l-frażi «*kull persuna oħra li tkun tinteressaha dik l-applikazzjoni jew dak l-appell*» trid tinqara fid-

dawl u fil-kuntest tad-dispożizzjonijiet l-oħra tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**.

34. Billi kif rajna aktar kmieni l-azzjoni tal-lum tnediet taħt l-**Artikolu 40** tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** għaliex Michael Piccinino *proprio et nomine* qiegħed jitlob li jkun hemm bdil fil-mod ta' kif Raisa Agius hija registrata fir-registru elettorali, allura għall-għanijiet tal-**Artikolu 13(4)** tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** għandu jkun wisq ovvju li l-persuna interessata fl-appell ta' Michael Piccinino *proprio et nomine* ma hija ħadd ħlief Raisa Agius għaliex l-appell huwa sewwasew dwar il-mod ta' kif hija tinsab imniżżla fir-registru elettorali.

35. L-Uffiċjal Revizur iżda qalet fid-deċiżjoni appellata li l-Partit Laburista għandu l-jedd li jieħu sehem fil-proċeduri dwar il-vot ta' Raisa Agius minħabba dak li jgħidu diversi artikoli tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**. L-Uffiċjal Revizur ma semmietx liema huma dawn l-artikoli. Biss però din il-Qorti qiegħda tifhem li l-Uffiċjal Revizur kienet qiegħda tirreferi għall-**Artikoli 13(9), 14, 28 u 43** tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**, li ġew imsemmija minn Uffiċjali Revizuri oħra fi proċeduri oħra li jixxiebħu ma' dawk tal-lum.

36. Sinċerament din il-Qorti ma tarax minn fejn joħroġ minn dawn l-artikoli, illi partit politiku għandu l-jedd li jipparteċipa fi proċeduri bħal

dawk li hemm pendenti quddiem l-Uffiċjal Revizur.

37. Ibda biex, għalkemm il-partiti politiċi għandhom jedd skont l-**Artikolu 14(2) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** li jaħtru tabib kull wieħed biex dan ipoġġi fuq il-bord mediku biex iqisu applikazzjonijiet imsejsa fuq l-inabilità tal-moħħ ta' elettur taħt l-**Artikolu 13(9) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**, dan ma jfissirx b'daqshekk li l-partiti politiċi għandhom jedd li jkunu parti f'kull azzjoni li titressaq quddiem l-Uffiċjal Revizur dwar korrezzjoni ta' registru elettorali.

38. Il-Qorti qiegħda tifhem li l-għan wara dawn l-artikoli mhuwiex li jagħti legittimazzjoni passiva lill-partiti politiċi fil-proċeduri quddiem l-Uffiċjal Revizur, iżda biex jiġi żgurat li t-tobba li jpoġġu f'dan il-bord mediku ma jinħatrux minn partit politiku wieħed, ħalli b'hekk jinżamm il-*par condicio* bejn il-partiti politiċi eletti fil-Parlament. Fil-fatt l-għamla u l-kompożizzjoni tal-bord mediku taħt l-**Artikolu 14(2) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** huwa maħsub biss biex jipprova jżomm bilanċ bejn l-interessi tal-partiti eletti fil-Parlament, għaliex kull naħa għandha d-dritt li taħtar tabib wieħed, filwaqt li t-tabib l-ieħor jintagħżel mill-Kummissjoni Elettorali sabiex jaġixxi b'hal r-ras tal-Bord.

39. Jiġi b'hekk li l-**Artikoli 13(9) u 14 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** ma jnissel l-ebda jedd f'partit politiku li jkun parti fil-proċeduri li

jkunu qegħdin jinstemgħu mill-Uffiċjal Revizur. L-uniku jedd li jipprovdi dan l-artikolu huwa biss li appelli msejsa fuq inabilità tal-moħħ tal-elettur għandhom jiġu riferuti lil bord mediku magħmul minn tobbja maħtura mill-partiti politiċi u mill-Kummissjoni Elettorali. Il-jedd ta' għażla tal-membri tal-bord mediku mhuwiex ekwivalenti għall-jedd ta' parteċipazzjoni f'kull azzjoni għall-korrezzjoni ta' registru elettorali quddiem l-Uffiċjal Revizur.

40. Bl-istess mod, din il-Qorti ma tistax tifhem kif il-Partit Laburista għandu jkollu jedd li jieħu sehem fit-talba għall-korrezzjoni tal-indirizz ta' Raisa Agius minħabba dak li jiddisponu l-**Artikoli 28 u 43 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**. L-**Artikolu 28** jgħid biss li l-Kummissjoni Elettorali trid mill-inqas kull xahar kalendarju, tagħti lista lil kull delegat ta' partit, li jkun fiha r-registrazzjonijiet ġodda, korrezzjonijiet, trasferimenti u tħassir li jkun sar minnha, filwaqt li l-**Artikolu 43** jgħid biss li l-Kummissjoni Elettorali trid tgħarraf lid-delegati tal-partiti, b'kull tibdil fir-registru elettorali li jseħħ wara deċiżjoni tal-Uffiċjal Revizur.

41. M'hemmx dubju li partit politiku għandu kull jedd li jinżamm infurmat b'kull tibdil li jsir fir-registru elettorali għaliex partit politiku huwa protagonist ewlieni fl-elezzjoni. Imma dan il-jedd tiegħu li jikseb dan il-tagħrif ma jsarrafx ruħu f'jedd li partit politiku jista' jindaħal fil-proċess tal-korrezzjoni ta' indirizz ta' elettur partikolari. Daqskemm elettur

m'għandux obbligu li jkellem jew javża minn qabel lill-partiti politiċi sabiex ibiddel l-indirizz tiegħu, daqstant ieħor l-Uffiċjal Revizur jew din il-Qorti tal-Appell f'każ li jkun hemm appell mid-deċiżjoni tal-Uffiċjal Revizur, m'għandhomx bżonn illi joqogħdu jisimgħu x'għandhom xi jgħidu l-partiti politiċi, f'każ li elettur registrat iressaq talba taħt **l-Artikoli 40 tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** sabiex jiġi korregut l-indirizz ta' kif jinsab registrat elettur ieħor.

42. B'żieda ma' dan, din il-Qorti ttenni dak li qalet qabel, jiġifieri li l-liġi hija ċara ħafna dwar min għandu l-jedd li jinstema' mill-Uffiċjal Revizur f'każ ta' appell għall-korrezzjoni ta' indirizz ta' elettur. Dawn in-nies huma: (i) l-appellant li jkun qiegħed jitlob li għandha titwettaq il-bidla; (ii) il-Kummissjoni Elettorali li hija responsabbli miż-żamma tar-registru elettorali; u (iii) l-elettur, fil-każ tagħna Raisa Agius, li dwar l-indirizz tagħha qiegħda tintalab il-korrezzjoni.

43. Illi l-Avukata Ramona Attard f'isimha stess u f'isem il-Partit Laburista ma jaqgħux taħt waħda minn dawn it-tliet kategoriji ta' persuni msemmija fl-**Artikolu 41(1) tal-Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali**. Jinżel b'hekk li l-Uffiċjal Revizur ma ddeċidietx tajjeb u skont l-ispirtu tad-dispożizzjonijiet tal-**Att dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali** meta laqgħet it-talba tal-Avukata Ramona Attard, kemm f'isimha stess u kif ukoll f'isem il-Partit Laburista, sabiex titħalla tiegħu sehem jew tintervjeni fil-kawża li

għandha x'taqsam ma' talba dwar korrezzjoni tal-indirizz ta' Raisa Agius li hemm jidher fuq ir-registru elettorali.

44. F'dan is-sens l-appell ta' Michael Piccinino *proprio et nomine* qiegħed jitqies bħala wieħed fejjedi.

Deċiżjoni

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija, din il-Qorti qiegħda **tilqa'** l-appell ta' Michael Piccinino *proprio et nomine* u bħala konsegwenza tħassar id-deċiżjoni tal-Uffiċjal Revizur mogħtija fl-10 ta' Mejju, 2024 u minflok tiċħad it-talba tal-Avukata Ramona Attard *proprio et nomine* sabiex tintervjeni fil-proċeduri li qed jinżammu quddiem l-Uffiċjal Revizur.

L-ispejjeż tagħha marbuta ma' dan l-appell għandhom jitħallsu mill-Avukata Ramona Attard *proprio et nomine*.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Christian Falzon Scerri
Imħallef

Josette Demicoli
Imħallef